



การพัฒนาแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
Development of Model for Effective Internal Supervision of School
Under the Secondary Educational Service Area Office 22

ปาจริย์ หงษ์แก้ว¹,
วาโร เฟิงส์วีสดี²,
เอกลักษณ์ เพ็ญสา³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบความเหมาะสมและประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 355 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage) จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 คน และครูผู้สอน จำนวน 321 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรง 1.00 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.43 ถึง 0.98 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายใน ขอบข่ายของการนิเทศภายใน กระบวนการนิเทศภายใน และประสิทธิผลการนิเทศภายใน
2. รูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความเหมาะสมและมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ประสิทธิผลการนิเทศภายใน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายใน กระบวนการนิเทศภายใน และขอบข่ายของการนิเทศภายใน ตามลำดับ

คำสำคัญ : การพัฒนาแบบการ, การนิเทศภายใน, ประสิทธิผล

Abstract

The objectives of this research were to develop and investigate the feasibility and usefulness of an effective internal supervision model of school under the secondary Educational Service Area office 22 by studying 355 populations from the multi stage sampling, were 34 school directors and 321 teachers. The instrument using for data collection included rating scale questionnaire with the validity 1.00, the discrimination is between 0.43 – 0.98 and the reliability is 0.99. The data were analyzed by using frequency, percentage mean and standard deviation.

The research results were as follows:

1. The Effective Internal Supervision of School under the Secondary Educational Service Area Office 22 included 4 factors that have effected to the internal Supervision, scope, and the effectiveness of Internal Supervision process.

¹นักศึกษาลัทธิสุตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

^{2,3}อาจารย์ประจำลัทธิสุตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. The Effective Internal Supervision of School under the Secondary Educational Service Area Office 22 is appropriate and the benefits to the opinions of school administrators and teachers in overall and in each level were at the highest level. When considering in each aspect sort by average from high to low found that effectiveness of internal supervision, factors that affect internal supervision, internal supervision process and the scope of internal supervision respectively.

Keywords : Development of Model, Internal supervision, Effective

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคนในชาติให้มีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติ การศึกษายังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ และเพื่อให้ทันเหตุการณ์ในสังคมยุคปัจจุบัน หลายๆประเทศจึงต้องมีการปฏิรูปการศึกษา เพราะคุณภาพของการจัดการศึกษาจะเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญในการแข่งขันเวทีโลกแต่ละประเทศ

คุณภาพการศึกษาในปัจจุบันของไทยอยู่ในระดับไม่น่าพึงพอใจ โดยเฉพาะเรื่องความรู้พื้นฐานตามหลักสูตร การคิดวิเคราะห์และมินิสัยใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการบริหารและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมาย ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องทำหน้าที่ในการพัฒนาพัฒนาการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดโดยอาศัยกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องสอดคล้องควบคู่กันไป คือ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

ในระยะเวลาที่ผ่านมาการจัดการศึกษาและการพัฒนาทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ยังมีปัญหาที่จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนา โดยเฉพาะการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังมีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศยังอยู่ในระดับต่ำ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) จากการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มีโรงเรียนในสังกัด 81 โรงเรียน ในด้านผลการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการทดสอบวัดความรู้พื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับชาติทุกรายวิชา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22, 2562)

การนิเทศภายในสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารการศึกษา เนื่องจากโรงเรียนต้องเข้าสู่ระบบประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องอาศัยการนิเทศภายใน ซึ่งสอดคล้องกับ (สุปรียาอร สีสะแล, 2554 : 14) ที่กล่าวว่าการนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เนื่องจากการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ไม่สามารถทำการนิเทศการสอนของครูได้อย่างทั่วถึงเพราะมีเพราะมีข้อจำกัดหลายประการ ดังนั้น การนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาจึงมีการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนได้มากที่สุด การนิเทศภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถเต็มศักยภาพ ซึ่งรูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล มี 7 องค์ประกอบ คือ 1) บุคลากร 2) การวางแผน 3) ระบบข้อมูลสารสนเทศ 4) เทคนิคการนิเทศ 5) สื่อ แหล่งเรียนรู้ และเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ 6) การประเมินผลการนิเทศ และ 7) การสร้างเครือข่ายและการเผยแพร่การนิเทศ (เพิ่มพูน ร่มศรี, 2558) และการนิเทศการสอนเป็นการช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความสามารถในการพัฒนาวิชาชีพตนเองให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะช่วยให้ครูเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ รวมทั้งส่งผลถึงผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา (ยุพิน ยืนยง, 2553)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เนื่องจากการนิเทศภายในเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อจะส่งผลให้เกิดความช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนให้ความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญและจำเป็นที่จะ



พัฒนาการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในและใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาปรับปรุงด้านการนิเทศภายในให้บรรลุประสิทธิผลและเกิดระบบการนิเทศภายในที่มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2,829 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 81 คน และครูผู้สอนจำนวน 2,748 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ปีการศึกษา 2562 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณตามวิธีการของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane, 1973) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage) จำนวน 355 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 34 คน และครูผู้สอนจำนวน 321 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา

2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 355 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 คนและครูผู้สอน จำนวน 321 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ติดต่อผู้ให้ข้อมูลหลักโดยตรง เพื่อสอบถามความสนใจและเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือในการวิจัย

1.2 ส่งแบบสอบถามให้ผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยตนเองและขอรับคืนด้วยตนเอง

2. การตรวจสอบความเหมาะสมและประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1 ส่งแบบสอบถามให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับความมุ่งหมายที่ต้องการวัด เลือกข้อคำถามที่มีความสอดคล้อง .05 ขึ้นไป

2.2 ส่งแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน และครูผู้สอนจำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างรวมจำนวน 50 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น

2.3 นำส่งและเก็บข้อมูลในบางส่วนด้วยตนเอง และบางส่วนผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ลงทะเบียนพร้อมแนบซองเปล่าติดดวงตราไปรษณียากรเพื่อส่งคืนผู้วิจัย ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 355 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาใช้แบบสอบถามชนิดเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 คน พิจารณาเกี่ยวกับร่างรูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา ใช้ค่าร้อยละเป็นสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

2. การตรวจสอบความเหมาะสมและประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 355 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 คนและครูผู้สอน จำนวน 321 คน

มาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์พิจารณาใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนเห็นด้วยกับรูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 100 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายใน ประกอบด้วย ความรู้และทักษะของบุคลากรการนิเทศ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สื่อและเครื่องมือในการนิเทศ บรรยากาศในการนิเทศและแรงจูงใจ

1.2 ขอบข่ายการนิเทศภายใน ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

1.3 กระบวนการนิเทศภายใน ประกอบด้วย การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติตามแผนและการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ

1.4 ประสิทธิภาพการนิเทศภายใน ประกอบด้วย คุณภาพครู คุณภาพนักเรียน คุณภาพผู้บริหาร คุณภาพสถานศึกษา

2. รูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ทั้งโดยรวมและรายด้านมีความเหมาะสมและประโยชน์ในระดับมากที่สุด เมื่อจัดลำดับเป็นรายด้านความเหมาะสมจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยเป็น ดังนี้ ประสิทธิภาพการนิเทศภายใน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายใน กระบวนการนิเทศภายใน และขอบข่ายของการนิเทศภายใน ตามลำดับ และประโยชน์จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยเป็น ดังนี้ ประสิทธิภาพการนิเทศภายใน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายใน กระบวนการนิเทศภายใน และขอบข่ายของการนิเทศภายใน ตามลำดับ

อภิปรายผล

รูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ที่ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายใน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้และทักษะของบุคลากรการนิเทศ มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

โดยผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้และสามารถให้คำแนะนำแก่ครูและบุคลากร และมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการสอน 2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผู้บริหาร มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยภาวะผู้นำทางวิชาการ ส่งผลต่อประสิทธิผลทางวิชาการของโรงเรียนต้องอาศัยผู้บริหารที่มีความสามารถและมีภาวะผู้นำทางวิชาการสูง และจะต้องส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบการนิเทศภายในอย่างจริงจังและต่อเนื่อง 3) ด้านสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ความจำเป็นในการสร้างนวัตกรรมสื่อดิจิทัลที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและเพื่อร่วมพัฒนาการจัดการเรียนการสอนระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยสถานศึกษาต้องมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพียงพอสำหรับการนิเทศภายใน ส่งเสริมการใช้สื่อและเครื่องมือในการนิเทศให้คุ้มค่าและเกิดประสิทธิผล 4) ด้านบรรยากาศในการนิเทศภายใน มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกคนสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานและจัดกิจกรรมการนิเทศภายในอย่างทุ่มเทด้วยความเต็มใจเป็นอย่างดี 5) แรงจูงใจ ความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารต้องสร้างขวัญและกำลังใจและโน้มน้าวให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานจนบรรลุวัตถุประสงค์หลักและประสิทธิผลขององค์กรซึ่ง สอดคล้องกับวิชานี้ ทศตะ (2561 ; 28-34) สรุปปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการนิเทศภายใน คือ ความรู้และทักษะของบุคลากรการนิเทศ พฤติกรรมและแรงจูงใจของผู้รับการนิเทศ บรรยากาศในโรงเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมโรงเรียน

2. ขอบข่ายการนิเทศภายใน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย แนวทางและวิธีการนิเทศด้านการพัฒนาหลักสูตร เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพจึง กำหนดเป็นจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูต้องพัฒนาตนเองเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยฝึกนักเรียนให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและ



สิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 3) ด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารและผู้นิเทศสนับสนุนให้ครูนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ครูคัดเลือกสื่อที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดและประเมินผล ความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารและผู้นิเทศส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่งเสริมให้คำแนะนำแก่ครูให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) ได้กำหนดขอบข่ายการนิเทศไว้ 5 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลประเมินผล 5) ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

3. กระบวนการนิเทศภายใน เป็นองค์ประกอบสำคัญของการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ประกอบด้วย 4 ชั้น ดังนี้ ชั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด การศึกษาสภาพและความจำเป็นในการนิเทศ คือการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศซึ่งจะนำไปสู่การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยมีเป้าหมายที่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ชั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด การวางแผนการนิเทศเป็นการนำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา สาเหตุของปัญหามากำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ แนวทางปฏิบัติในการนิเทศภายในให้ชัดเจน ชั้นที่ 3 การปฏิบัติตามแผนและการนิเทศ มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด การปฏิบัติการณ์เทศ คือ ขั้นตอนในการดำเนินการนิเทศและควบคุมการนิเทศให้มีคุณภาพตามแนวทางในการนิเทศที่วางไว้ เพื่อให้ได้ผลการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประชุมเพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงาน และโครงการนิเทศภายใน ชั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินผลการนิเทศ คือ การตรวจสอบความสำเร็จของโครงการกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีการ

ร่วมกันกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการนิเทศภายใน ซึ่ง สอดคล้องกับพิสัน โพนทัน (2559 : 26) ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) ด้านการวางแผนการนิเทศ 3) ด้านการปฏิบัติการณ์เทศ 4) ด้านการประเมินผลการนิเทศ

4. ประสิทธิภาพการนิเทศภายใน ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) คุณภาพด้านครู มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู คือ ความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนได้ครอบคลุมตามที่หลักสูตรกำหนด กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีจิตวิญญาณความเป็นครู ครูสามารถจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครอบคลุมตามที่หลักสูตรกำหนด เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ มีจิตวิญญาณความเป็นครู 2) คุณภาพด้านนักเรียน มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนมีความรู้และทักษะในการใช้ชีวิตประจำวัน มีความสามารถในการสื่อสาร มีทักษะในการอ่านคิดวิเคราะห์ มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีความสามารถในการแก้ปัญหาสังเคราะห์และแก้ปัญหาได้เหมาะสมตามระดับชั้น และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 3) คุณภาพผู้บริหาร มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการสูง ขับเคลื่อนงานด้านวิชาการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ มีวิสัยทัศน์และความคิดริเริ่มที่เน้นและพัฒนาศักยภาพบุคลากร ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์และสามารถนำโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล มีการจัดการด้วยระบบคุณภาพ มีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่มีผลงานปรากฏเป็นที่ยอมรับ

4) คุณภาพสถานศึกษา สถานศึกษา มีความเหมาะสมและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด คุณภาพของสถานศึกษาถึงหลักการนิเทศภายในโรงเรียน คือ เป็นการพัฒนา แก้ไขหรือปรับปรุงงานของสถานศึกษา มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ สถานศึกษา มีครูและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งนี้ สอดคล้องกับวิชฌีย์ ทศตะ (2561 : 113-114) ได้กล่าวถึงผลของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า ผลการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) คุณภาพครู 2) คุณภาพผู้เรียน 3) คุณภาพผู้บริหาร 4) คุณภาพของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ**1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้**

1.1 นำรูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของครูภายในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูและพัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

1.2 นำรูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของครูภายในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการวางแผนการดำเนินการนิเทศภายใน ส่งเสริมสนับสนุนครูผู้นิเทศครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพตนเองและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ทำวิจัยและพัฒนาโดยการนำรูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้และศึกษาผลที่เกิดขึ้น

2.2 ทำวิจัยเชิงคุณภาพการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

2.3 ทำวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยใช้รูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ที่พัฒนาขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ.
- กาญจนา จันทะพันธ์. (2554). **ความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียน** สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทัศนิตมา พงษ์พรหม. (2558). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. ชลบุรี. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระมหาอำนาจ มหาวีโร. (2563). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อดิจิทัลของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายนถึงมิถุนายน.**
- พิสัน โพนทัน. (2559). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.**
- ดาวรรณ เอมนิล. (2555). **การใช้กระบวนการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอนโรงเรียนบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- ภาวิดา นิลเอสงค์. (2555). **ความต้องการนิเทศการสอนของครูในอำเภอสู่โขงไกลก** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วาโร เฟิงส์สวัสดิ์. (2562). **การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มจังหวัดสนุก. วารสารบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคมถึงธันวาคม.**
- วิชัญญ์ ทศศะ. (2561). **การพัฒนาารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก** สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. (2562). **การรายงานผลการนิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผลการศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2561. นครพนม: กลุ่มงานเลขาคณะกรรมการติดตามตรวจสอบ.**



10. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). **แนวทางการดำเนินงานพลิกโฉมการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
11. สุปรียาอร สีสะแล. (2554). **การศึกษาความต้องการนิเทศภายในของครูวิทยาศาสตร์ในสถานศึกษาจังหวัดจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
12. อัญชลี กำพลรัตน์. 2534. **การนิเทศการศึกษาภายในและแนวทางการนำไปใช้ในงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
13. อุดม ชูลีวรรณ. (2559). **รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิตการศึกษารบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
14. อนุตรศักดิ์ วิชัยรัตน์. (2560). **การพัฒนาแบบการนิเทศการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2**. **วารสารจันทร์เกษมสาร ปีที่ 23 ฉบับที่ 44 เดือนมกราคมถึงมิถุนายน**